

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/66/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224202691
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8224202691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Radomská a JUDr. Zuzana Biščáková v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú U. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L., dieťa rodičov, matky: Y. L. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/X, XXX XX L., právne zastúpenej Mgr. Slavomírou Baranovou advokátkou so sídlom Námestie SNP 538/16, 091 01 Stropkov, IČO: 51 171 520 a otca R. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., XXX XX V., právne zastúpeného: JUDr. Jánom Škrabom advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 200, 089 01 Svidník, IČO: 42 032 288, o návrhu matky na udelenie súhlasu súdu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 17P/85/2024-58 zo dňa 08.04.2025, takto

rozhodol:

- Mení rozsudok vo výroku I. tak, že návrh matky zamieťa.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka návrhom doručeným súdu prvej inštancie 26.09.2024 sa domáhala, aby súd dal za otca R. A. súhlas matke Y. L. T. na podanie žiadosti príslušnému správne mu orgánu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa U. A., nar. XX.XX.XXXX z priezviska A. na priezvisko T.. Otec sa k podanému návrhu vyjadril ako k predčasnému, pričom nesúhlasil so zmenou priezviska. Kolízny opatrovník na pojednávaní ako aj v konaní uviedol, že nakoľko má U. 15 rokov, svoj názor vyjadrila a ona je stotožnená s priezviskom T., pretože od útleho detstva je so svojou novou rodinou.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pod č. k. 17P/85/2024-58 dňa 08.04.2025 tak, že:

„I. Dáva za otca R. A., nar. XX.XX.XXXX, súhlas matke Y. L. T., nar. XX.XX.XXXX, na podanie žiadosti príslušnému správne mu orgánu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa U. A., nar. XX.XX.XXXX, z priezviska „A.“ na priezvisko „T.“.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom po vykonanom dokazovaní mal za preukázaný stav, kedy citoval príslušné ustanovenia Zákona o rodine, ako aj Civilného mimosporového poriadku a argumentoval v odôvodnení tým, že maloletá U. pochádza z manželstva účastníkov konania, ktoré bolo rozvedené Okresným súdom Svidník 28.04.2011 pod sp. zn. 6C/33/2011. V čase rozvodu manželstva mala maloletá U. rok a pol veku a napriek rozvodu manželstva si matka a otec ako rodičia vybudovali vzájomne pozitívny vzťah za účelom zdravého duševného, telesného a citového vývinu maloletej U.. Od septembra 2013 začala maloletá U. žiť v spoločnej domácnosti s terajším manželom matky K.. V. T. a v roku XXXX uzatvorila matka s K.. V. T. manželstvo. Maloletá U. je t. č. žiačkou 9. ročníka ZŠ a budúci rok nastúpi na strednú školu a na novej škole chce byť okolím vnímaná už pod priezviskom T., s ktorým sa od útleho detstva aj sama stotožňuje.

Matka v snahe vyhnúť sa súdnemu konaniu radila dcére, aby sa opakovane obrátila na otca so žiadosťou o udelenie súhlasu k zmene priezviska, avšak ten opakovane súhlas odmietol udeliť. Preto sa matka ako zákonný zástupca maloletej dcéry obrátila na súd. Na pojednávaní 14.02.2025 bola U. vypočutá súdom za prítomnosti psychologičky Krajského súdu v Prešove. Poukázala na neochotu otca tráviť čas s maloletou U. nad rámec súdom určeného času, ako aj neochotu otca tráviť s maloletou U. osamote, v rámci súdom určeného času v rodinnom prostredí vzájomný čas, a preto podľa nej vzájomný vzťah s otcom aj napriek snahe maloletej U. a matky nie je dobrý. K pocitu vylúčenia maloletá U. z rodiny A. konštatovala slovami, že po všetkých tých veciach si uvedomila, že absolútne sa otec o ňu nestará, že u matkinej rodiny sa cíti oveľa lepšie ako u neho, a že jej nedáva vôbec žiadny dôvod, aby sa u neho cítila ako doma. K zlyhávajúcej a zlej komunikácii zo strany otca k nej uviedla, že sama konštatuje, že otec sa s ňou rozpráva iba v prítomnosti svojej manželky, teda svojej ženy.

Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu v akýchkoľvek konaniach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ako uvádza súd prvej inštancie, má byť najlepší záujem maloletého dieťaťa, a teda nie záujem rodiča. V predmetnom konaní mal byť preto jasne určujúcim a prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu záujem maloletej U., ktorý jasne prevyšuje nad záujmom jej otca. Ďalej súd prvej inštancie konštatuje, že záujem U. je daný je potrebou zdieľať rovnaké priezvisko s rodinou jej mamy, brata a jej nevlastného otca, t. j. s rodinou T., v ktorej vyrastá od svojho útleho veku, a ktorú jednoznačne považuje za svoje prirodzené prostredie, cíti sa byť jej súčasťou a táto rodina a jej priezvisko je určujúce pre U. identitu a s tým spojený zdravý fyzický a duševný vývoj. Uvedené skutočnosti mal súd prvej inštancie preukázať bezpochyby z výsluchu maloletej U.. Podľa súdu prvej inštancie je potrebné zdôrazniť, že maloletá U. už nie je malé dieťa, je to citlivé a rozumné vyspelé 15 ročné dievča. Z výsluchu maloletej U. jednoznačne vyplynulo, že otec neprejavuje záujem o maloletú U., ako aj to, že medzi otcom a maloletou U. došlo k strate citového vzťahu. Z uvedených dôvodov návrhu súd vyhovel.

Zároveň súd prvej inštancie rozhodol aj o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

III. Odvolanie otca a vyjadrenie účastníkov konania

4. Otec prostredníctvom právneho zástupcu podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý považuje predmetné rozhodnutie za arbitrárne, ktorým došlo k narušeniu rovnováhy práv a povinností účastníkov a vzťahov upravených Zákonom o rodine, garantovaných Ústavou SR. Súd prvej inštancie pri odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal najmä na čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, kde záujem musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami. Pri tom odvolateľ argumentuje tým, že zároveň súd prvej inštancie poukázal na čl. 5 Zákona o rodine, pričom odvolateľ je toho názoru, že súd pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa nezohľadnil skutočnosť, že týmto rozhodnutím narušil podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, keď predmetným rozhodnutím prispel k narušeniu vzťahu otca k dieťaťu, ale aj dieťaťa k otcovi, a to nadobudnutím jej vedomosti, že on ako otec so zmenou jej priezviska nesúhlasil, aj napriek jej prejavenej vôli na zmenu z jeho priezviska na terajšie priezvisko jej matky. Svedčí o tom komunikácia počas konania, ako aj po ukončení súdneho konania. Odvolateľ ďalej poukázal na nepravdivosť tvrdení matky maloletej, ako aj dcéry týkajúcich sa jeho záujmu, resp. nezájmu o dcéru. Ako dôkaz pripojil smsky o komunikácii za obdobie, ktoré vyvracia tvrdenia maloletej U. a jej matky uvedené pred súdom. O svoju dcéru má a bude mať záujem. V čase keď matka maloletej U. nežila v spoločnej domácnosti s terajším manželom, vždy jej bol nápomocný a poskytoval jej svoje motorové vozidlo, resp. zúčastňoval sa vyšetrení v zdravotníckom zariadení maloletej U.. Neskôr, keď už mala vlastné vozidlo prestala ho informovať o zdravotnom stave dcéry, ale o jeho záujme o dcéru svedčí aj tá skutočnosť, že požiadal o rozšírenie styku s maloletou U. nebral domov do svojho bytu len z dôvodu, že sa mala učiť a pripravovať do školy. V čase jej operácie v F. s ňou bol v telefonickom kontakte, v deň operácie keď sa viezla domov s

manželom jej matky, jej takisto telefonoval a o operácii hrdla ho matka neinformovala. Informáciu dostal až neskôr od matky, a to vo forme výčitky. Je pravdou, že na rodičovské združenia nechodil, pretože matka mala zverenú maloletú U., tak predpokladal, že na rodičovské združenia bude chodiť ona. Kúpil jej oblečenie, nezabudol na ňu ani v deň 1. svätého prijímania, na jej narodeniny, meniny a na U.. Bolo obdobie, keď mu písala, že ju matka vyháňa k nemu, a tak sadol do auta a išiel po ňu. Vďaka krát po ňu chodil aj na ZUŠ-ku a bol prítomný na jej vystúpeniach. Je pravdou, že s U. nechodí na výlety, pretože mu to nedovoľuje jeho príjem, ale boli na návšteve v zoologickej záhrade, v F. kúpeľoch a na H.. Vždy bola prítomná na jeho rodinných oslavách a svadbách, okrem svadby jeho sesternice. Boli obdobia, keď mu matka odmietala dať maloletú U.. Pri rozhodovaní o takej citlivej otázke pre otca, ako je priezvisko návrh v súčasnosti by mal súd zamietnuť a ponechať zmenu priezviska výlučne na rozhodnutie dospelého dieťaťa, čím by boli odstránené pochybnosti jednak o nestrannosti matky na podanie takéhoto návrhu, ale aj skutočnému ničím neovplyvnenému rozhodnutiu jeho dcéry na zmenu priezviska. Na základe vyššie uvedenej odvolacej argumentácie navrhol odvolaciemu súdu zohľadniť uvedené skutočnosti a rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj to, že dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, eventuálne návrh matky zamietnuť.

5. K podanému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník stanoviskom zo dňa 14.05.2025, ktorý argumentoval tým, že navrhuje, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, nakoľko súd prvej inštancie zohľadnil názor maloletej U., ktorá na pojednávaní dňa 14.02.2025 za prítomnosti psychologičky jednoznačne, slobodne a bez akýchkoľvek pochybností vyslovila svoje rozhodnutie zmeniť doterajšie priezvisko A. na priezvisko T..

6. K podanému odvolaniu otca sa vyjadrila aj matka maloletej U. prostredníctvom právnej zástupkyne stanoviskom zo dňa 16.06.2025, ktorá argumentovala tým, že pokiaľ považuje otec rozhodnutie súdu prvej inštancie za arbitrárne a zároveň uvádza, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, s námietkami odporcu v žiadnom prípade nemôže súhlasiť. Má za to, že zo strany súdu bolo vykonané dokazovanie k najobjektívnejšiemu zisteniu skutkového stavu, poukazuje na výsluch navrhovateľky, odporcu, kolízneho opatrovníka, najmä na výsluch maloletej U. za prítomnosti psychologičky vykonaný 14.02.2025. Pokiaľ odporca uvádza, že súd prvej inštancie narušil podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, keď predmetným rozhodnutím prispel k narušeniu vzťahu otca k dieťaťu, poukazuje odvolateľ na smsky, matka toto tvrdenie považuje za absurdné. Nie je jasné, ako by súd mohol svojim rozhodnutím narušiť vzťahy, ktoré ako bolo vykonaným dokazovaním zistené, sú už dávno narušené a nefungujúce. Opätovne poukazuje matka na výsluch maloletej U. za prítomnosti psychologičky dňa 14.02.2025 a na jej poukaz na absolútny nezáujem otca o maloletú. Ďalej argumentuje neochotou otca tráviť čas s dcérou nad rámec súdom určeného času so súhlasom matky a na podnet maloletej, takisto poukazuje na jednotlivé vyjadrenia maloletej U.. Poukazuje na neochotu otca tráviť čas s dcérou osamote v rámci súdom určeného času v jeho rodinnom prostredí a rozvíjať takto jeho vzájomný vzťah s dcérou, napriek snahe maloletej U. a snahe matky, pričom poukazuje na vyjadrenia maloletej U. k tejto časti. Pociť vylúčenia maloletej U. z rodiny A. argumentuje matka slovami maloletej U. pri jej výsluchu pred súdom.

7. Čo sa týka pocitu prijatia a bezpečia maloletej U. v rodine T., poukazuje na vyjadrenia v Zápisnici z pojednávania zo 14.02.2025 maloletej U., pričom argumentuje v závere vyjadrenia absolútne zlyhávajúcou a zlou komunikáciou zo strany otca k maloletej U., na čo opätovne použila slová maloletej U. z jej vyjadrenia dňa 14.02.2025. Argumentuje tým, že za posledných 19 mesiacov nebol schopný okrem napísania sms správ vyvinúť žiadnu naozaj iniciatívu, aby zapracoval na svojom vzťahu k dcére. Matka poukazuje na vyjadrenie názoru maloletej U. na pojednávaní 14.02.2025, kedy U. jednoznačne, slobodne a bez akýchkoľvek pochybností, či nátlaku vyjadrila svoje nemenné a dlhodobé rozhodnutie zmeniť si svoje doterajšie priezvisko A. na nové priezvisko T., pritom opätovne matka poukázala na vyjadrenia maloletej U..

Čo sa týka najlepšieho záujmu maloletej U. cituje v stanovisku článku 3 bod 1 Dohovoru, ako aj článok 5 Zákona o rodine a argumentuje tým, že záujem U. je daný potrebou zdieľať rovnaké priezvisko s rodinou jej mamy, brata a jej nevlastného otca, t. j. s rodinou T., v ktorej vyrastá od svojho útleho veku od troch rokov, a ktorú jednoznačne považuje za svoje prirodzené prostredie. Cíti sa byť jej súčasťou a táto rodina a jej priezvisko je určujúce pre U. identitu a s tým spojený zdravý fyzický a duševný vývoj. Zároveň poukázala matka, že nie je známy záujem otca, ktorý by mal prevyšovať záujem maloletej U.. Navrhuje po tom, ako je povinnosťou súdu skúmať a prihliadať na názor maloletej U., aby odvolací súd

rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zdôraznila predovšetkým, že maloletá U. už nie je malé dieťa, je to mladé, citlivé, vyspelé 15 ročné dievča.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zmysle ustanovenia § 362 CSP oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané s poukazom na ustanovenie § 359 CSP, proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolane pripúšťa s poukazom na ustanovenie § 355 ods. 1 CSP, po konštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti v súlade s § 127 a § 363 CSP, a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom s poukazom na ustanovenie § 65 CMP a dôvodmi odvolania s poukazom na ustanovenie § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 329 ods. 1 CSP, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu a v ten istý deň, ako bol vyvesený na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 388 CSP na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko súd prvej inštancie nesprávne právne vyhodnotil príslušné ustanovenia Zákona o rodine o zmene priezviska maloletého dieťaťa.

9. Odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom súdu prvej inštancie, avšak nestotožnil sa s právnym posúdením aplikácie právnej normy ustanovenia § 35 Zákona o rodine. Dospel k opačnému záveru ako súd prvej inštancie, a to že nie sú v danej veci splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu.

Odvolací súd dospel k záveru, že nie je potrebné zopakovať dokazovanie, preto rozhodol o zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP (poukazuje pritom na rozsudok NS SR 3CdoR/6/2024 zo dňa 19.11.2024).

Odvolací súd sa nestotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, nakoľko jeho argumentácia v celom obsahu rozsudku nebola vecne správna, objektívna a presvedčivá. Odvolací súd má za to, že dôvody, ktoré uviedla matka maloletej ako dôvody návrhu na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletej U. boli uvedené v rozpore so zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine, ako aj v rozpore s najlepším záujmom maloletej U..

Odvolací súd sa nestotožnil v celom rozsahu s predmetným rozsudkom, pretože uvedené dôvody neboli bezpochyby preskúmané súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku, nakoľko súd prvej inštancie poukázal na dôvody, ktoré uviedla matka v návrhu a jednoznačne vychádzal iba z názoru maloletej U., ktorá vypovedala na pojednávaní 14.02.2025.

10. Podľa § 111 písm. a) CMP súd v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhoduje o mene a o priezvisku maloletého. Hmotnoprávny podklad pre rozhodovania o týchto otázkach obsahuje § 35, § 40 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z.).

11. Odvolací súd poukazuje na to, že samotná zmena priezviska, tak ako na to poukázal súd prvej inštancie, je dôležitým zásahom do práv maloletého dieťaťa, pričom v ustanovení § 35 Zákona o rodine jasne zákon stanovuje, že pokiaľ sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. Takýto návrh podala matka maloletej U. s odôvodnením, že zmena samotného priezviska maloletej je výhradne jej túžbou a jej výhradným návrhom. Poukázala na to, že ide o 15-ročné dievča, ktoré je vyspelé a jednoznačne chápe, čo je zmena priezviska a argumentovala tým, že je to jej rozhodnutie s poukazom na to, že sa cíti, že je súčasťou rodiny jej manžela a jej brata, ako aj matky pričom žije od

veku približne 3 až 4 roky s nevlastným otcom. Maloletá U. chce nosiť priezvisko matkinej rodiny, t. z. nie A., meno otca, ale meno nevlastného otca a matky - T..

Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 35 Zákona o rodine súd rozhoduje iba o takých nezhodách rodičov, ktoré sa týkajú podstatných vecí súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv. Demonstratívne sú v tomto ustanovení vymenované iba niektoré veci súvisiace s výkonom rodičovských práv, ktorá už vzhľadom na doterajšiu súdnu prax, treba považovať za „podstatné veci“. Ak sa rodičia nedohodnú, napr. o zmene priezviska maloletého dieťaťa, súd v takom prípade nie je oprávnený rozhodovať o zmene priezviska, ale na návrh niektorého z rodičov súd môže iba udeliť súhlas rodičovi na podanie žiadosti o zmene priezviska dieťaťa. Súd pritom skúma, či udelenie takéhoto súhlasu bude v záujme maloletého, napr. či to bude prospievať jeho zdravenému vývoju v novom prostredí, či druhý rodič, ktorý so zmenou nesúhlasí, si voči dieťaťu plní svoje rodičovské povinnosti a pod. O žiadosti o povolenie zmeny priezviska (aj mena) rozhoduje matričný úrad podľa zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku.

12. Odvolací súd je toho názoru, že nie sú splnené zákonné podmienky, podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku, pričom v súdnom konaní súdu prvej inštancie nebol preukázaný žiadny vážny dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by odôvodňoval pravdivosť tvrdení v návrhu matky. Podľa odvolacieho súdu v konaní bolo preukázané práve opačné konanie otca, ktorý aj v súčasnej dobe prejavuje záujem o maloletú U., s ktorou má vytvorený určitý vzťah. Odvolací súd sa nebude venovať rozsahu a intenzite tohto vzťahu, nakoľko je tu skutočnosť, o ktorú sa opierať aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, a to že maloletá U. je od svojho veku 1,5 roka v osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu stará a ku ktorej zdieľa maloletá U. vzťah a rodinu. Odvolaciemu súdu je jasné, že rodina, ktorú si vytvorila matka s novým partnerom - jej manželom K.. V. T. a narodenie jej nevlastného brata je argumentáciou tak zo strany matky, ako aj maloletej U., že namiesto priezviska svojho biologického otca A. chce nosiť priezvisko jej matky, ktorá má v súčasnej dobe priezvisko T..

Skutočnosti, ktoré boli preukázané na pojednávaní a súdom prvej inštancie jednoznačne opierajúce sa v rozhodnutí o názor maloletej U. však podľa odvolacieho súdu nie je rozhodujúcim stanoviskom pri tak závažnej zmene ako je zmena priezviska.

13. Z ustanovenia § 35 bod. 5 Zákona o rodine v komentári je zrejmé, že pri zmene priezviska s poukazom na ustanovenie § 38 CMP je potrebné zistiť názor dieťaťa, ak je schopné vzhľadom na vek, tento svoj názor vyjadriť. Podľa názoru odvolacieho súdu však tým, že maloletá U. bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu bezpochyby dlhodobo stará, je s ňou počas voľných dní, voľných chvíľ, pripravuje ju do školy, ako aj na rôzne krúžky, je teda pod vplyvom matky. Táto skutočnosť nie je žiadnym dôvodom, pre ktorý by bol uvedený návrh zo strany súdu prvej inštancie zamietnutý, avšak je veľmi dôležité, akým spôsobom matka na maloletú U. vplyva, akým spôsobom jej vysvetľuje samotnú neprítomnosť v jej vzťahu biologického otca, ktorý má svoju rodinu, pričom aj matka si vytvorila svoju rodinu. Uvedené skutočnosti sú dôvodom aj o ich v súčasnej dobe vzájomného nevraživého vzťahu medzi sebou, teda matky s otcom, na základe ktorého aj maloletá U. vníma otca čiastočne ako osobu, ktorá má na ňu negatívny vplyv, a to aj s poukazom na tie skutočnosti, ktoré maloletá U. uvádzala, teda že ju otec neberie ako súčasť jeho rodiny, lebo keď s ňou rozpráva, tak vlastne počúva tento rozhovor aj jeho manželka. Táto skutočnosť však podľa odvolacieho súdu nie je smerodajná, pretože tak ako má vytvorenú novú rodinu matka so svojim manželom a jej nevlastným bratom, tak isto má vytvorenú rodinu jej otec so svojou manželkou a jej dieťaťom. Tieto skutočnosti sú bezpochyby dôležité pri argumentácii maloletej U. o zmenu priezviska, avšak nie sú jednoznačne najdôležitejšie pri posúdení jej najlepšieho záujmu zo strany súdu prvej inštancie a v neposlednej miere aj zo strany odvolacieho súdu.

Uvedené skutočnosti sú podľa odvolacieho súdu dôvodom toho, že matka až v súčasnej dobe podala návrh na udelenie súhlasu matke na podanie žiadosti príslušnému správnenému orgánu na zmenu priezviska maloletej U. z priezviska A. na priezvisko T.. Odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že prakticky od roku 2017 je vydatá za svojho manžela a nosí priezvisko T.. Maloletá U. za celé tie roky nevidela, žeby vyvíjala enormný tlak na svojho biologického otca, od ktorého by žiadala súhlas na zmenu priezviska na priezvisko T.. W. z vyjadrení na pojednávaní maloletej U. vyplýva, že uvedené rozhodnutie je jej prejavom až za posledné obdobie, nakoľko chce už na strednú školu nastupovať so zmeneným priezviskom.

Z ustanovenia § 43 Zákona o rodine je potrebné zisťovať názor dieťaťa, avšak tento bezpochyby nie je jedinou skutočnosťou podľa odvolacieho súdu, ktorá zaväzuje v tomto konaní, a ktorú skutočnosť možno vyhodnotiť ako v najlepšom záujme maloletej U..

14. Odvolací súd po tom ako preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, pričom predmetom prieskumu s poukazom na obsah preskúmaného rozhodnutia boli argumenty predostreté jednak odvolateľom v odvolacom konaní, ale aj dôvody, ktoré uvádza matka v podanom návrhu, ako aj vyjadrenia maloletej U. na pojednávaní a bolo preto potrebné zo strany odvolacieho súdu posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky za daných skutkových okolností, na zmenu rozsahu vydaného rozhodnutia, resp. na jeho zrušenie alebo potvrdenie.

15. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie podrobne zistil skutočný stav vecí, všetky skutočnosti, ktoré boli na pojednávaní vyjadrením tak rodičov maloletej U., ako aj vyjadrením samotnej maloletej U. za prítomnosti kolíznej opatrovníčky a psychologičky Krajského súdu v Prešove pred sudkyňou, pričom odvolací súd má jednoznačne za to, že súd prvej inštancie rozhodol o návrhu matky nie v súlade so zákonom a nie v najlepšom záujme maloletej U. a hlavne predčasne.

Kolízny opatrovník odporučil na základe jednoznačného a slobodného vyjadrenia U. návrhu vyhovieť, avšak kolízny opatrovník má v prvom rade hájiť záujem maloletého dieťaťa. V žiadnom prípade nie je odvolací súd presvedčený o tom, že v danom konaní bol otec tou osobou, ktorá neprejavovala záujem o maloletú U., o čom vlastne svedčí aj jeho vyjadrenie v odvolaní aj poukaz na to, že pokiaľ matka maloletej U. žila sama, tak jej pomáhal pri starostlivosti o maloletú U.. Odkedy sa vydala tento vzťah sa zmenil a vlastne aj on má svoju rodinu, s matkou ako už bolo preukázané pred súdom prvej inštancie, majú určitý vzťah, ktorý neprekračuje žiadnu hranicu, odvolací súd by uviedol, ako existencia rodičovského vzťahu. Ide o vzťah otca a matky, kedy otec platí výživné a matka sa o maloletú U. stará v novovytvorenej rodine so svojím manželom a s ďalším dieťaťom, ktoré má s týmto manželom bez toho, aby sa rodiny navzájom ovplyvňovali.

16. Z odvolania otca, ako aj samotného vyjadrenia účastníkov, predovšetkým maloletej U. pred súdom prvej inštancie však bezpochyby vyplýva, že vzťahy medzi bývalými manželmi nie sú práve najlepšie práve pre uvedený návrh a má to dopad aj na samotné vyjadrenie maloletej U. ohľadom jej názoru na svojho biologického otca. Uvedené jednoznačne vyplýva z jej vyjadrení s poukazom na to, akým spôsobom sa otec s ňou rozpráva, akým spôsobom s ňou komunikuje a toto vyjadrenie vlastne vyplýva zo samotnej existencie a súdržnosti maloletej U. v rodine jej matky. Táto neakceptuje rodinu svojho otca, ale akceptuje rodinu svojej matky, s ktorou vyrastala od útleho veku a táto je pre ňu ako aj ona sama sa vyjadřila, tá najlepšia.

17. Odvolací súd ma k uvedenej zmene priezviska iný názor ako vyjadril súd prvej inštancie vzhľadom na tie skutočnosti, ktoré boli v konaní pred súdom prvej inštancie bezpochyby preukázané. Maloletá má síce 15 rokov, avšak s poukazom na skutočnosti, ktoré sú preukázané a predovšetkým v prejednávanej veci mal súd rozhodnúť o návrhu matky a posúdiť hlavne s poukazom na ustanovenie § 35 Zákona o rodine dôvodnosť podaného návrhu, predovšetkým v najlepšom záujme maloletej U..

18. Odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 6 ods. 1 Zákona č. 300/1993 Z. z. o zmene mena v tom prípade, ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa. V tomto konaní odvolací súd dôvody hodné osobitného zreteľa však nenašiel.

19. Z § 8 Zákona č. 300/1993 Z. z. o zmene mena bezpochyby vyplýva, že zmena mena sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom dieťaťa alebo v rozpore s § 4 ods. 2 zákona. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, nakoľko maloletá U. je vo veku 15 rokov, má svoj názor, avšak názor maloletého dieťaťa nie vždy musí súd akceptovať a nie vždy je tento názor smerodajný pri rozhodovaní všeobecných súdov ako je tomu aj v tomto prípade. Podľa názoru odvolacieho súdu ak podľa § 11 ods. 3 písm. a/ zákona o zmene mena písomný súhlas druhého rodiča nie je, resp. takýto súhlas nebol rodičom udelený, rozhoduje súd. Avšak v danom prípade a v každom jednom prípade, ktorý sa týka zmeny priezviska predovšetkým prihlíada súd na dôvody hodné osobitného zreteľa, ako aj na názor maloletého dieťaťa a predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorý nemôže v žiadnom konaní, ktoré sa týka maloletého dieťaťa chýbať.

20. S poukazom na rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto odvolací súd argumentuje tým, že s rozsahom samotného rozhodnutia o akceptácii návrhu a s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu nestotožňuje, pričom v danom prípade odvolací súd apeluje predovšetkým na biologických rodičov maloletej U. a na ich bezprostredný vplyv na maloletú U.. Predovšetkým apeluje na matku, v ktorej osobnej starostlivosti sa maloletá U. nachádza, s poukazom na tú skutočnosť, že práve

ona je tou osobou, ktorá má pozitívne vplývať na samotný vzťah otca a maloletej U.. Tento sa má rozvíjať a v neposlednej miere by mala vysvetľovať, že jej otcom je jediný človek, ktorý sa nemení a uvedená skutočnosť ohľadom zmeny priezviska sa maloletej, ako aj jej biologického otca bezprostredne dotýka.

21. V tejto súvislosti aj odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie, avšak v inom ponímaní poukazuje na čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, pričom záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami, sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. V tomto konaní podľa názoru odvolacieho súdu záujem dieťaťa nebol prvoradým hľadiskom, ktorým svoje rozhodnutie súd prvej inštancie zdôvodnil.

22. Zároveň odvolací súd apeluje poukazom na obsah článok 5 Zákona o rodine v znení neskorších zmien a doplnení, pričom dôvodí tým, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú.

23. Pokiaľ obom rodičom patrí právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa, tieto sa môžu týkať nielen podstatných vecí ohľadom osoby maloletého dieťaťa, majetku, ale aj tzv. statusových práv ako je určenie mena a priezviska dieťaťa. To isté sa týka aj zmeny priezviska u maloletého dieťaťa. Právo rozhodovať o záležitostiach dieťaťa patrí zásadne len rodičovi, ktorý má aktívny výkon rodičovských práv a povinností, nebol mu teda pozastavený, obmedzený na túto oblasť, resp. nebol výkonom rodičovských práv a povinností právoplatne pozbavený. Ku žiadnej takej okolnosti vo vzťahu k otcovi maloletej U. nedošlo. Preto odvolací súd argumentuje ďalej tým, že pokiaľ má súd rozhodovať v prvom rade s dôrazom na záujem dieťaťa, ktorý je tým prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek rozhodnutiach súdov, zdôraznil aj názor maloletej U., ktorej je vyjadrením túžby nosiť priezvisko po matke a rodine, v ktorej žije, avšak treba bezpochyby zvažovať ako k takému záveru dospela maloletá, či to bolo určite z jej osobného presvedčenia alebo to bolo na základe pôsobenie a dennodenného života s matkou a jej rodinou. Pritom odvolací súd argumentuje, že nie každý názor dieťaťa možno považovať za rozhodný a smerodajný, avšak v tomto prípade ide o maloleté dieťa, ide o obdobie puberty, ktorý vek je ovplyvnený aj samotným vyjadrením vôle navonok a je potrebné po stránke vekovej, rozumovej vyspelosti dieťaťa a jeho komunikačných schopností zobrať do úvahy aj konkrétnu situáciu v rodine a práve možnosť samotnej realizácie styku otca s maloletou U., čo je dôkazom aj toho, že každá spolupráca matky s otcom je tou najdôležitejšou pri formovaní osobnej starostlivosti maloletej U. vo vzťahu k jej biologickému otcovi. Odvolací súd v tejto súvislosti vôbec existenciu rodiny, v ktorej maloletá U. žije nepotiera, avšak poukazuje v prvom rade na existenciu putá biologického rodiča s ňou ako dieťaťom.

24. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na zistený názor maloletej, u ktorej musí súd zdôrazniť v prvom rade vek a vyspelosť konkrétneho dieťaťa, pričom názor dieťaťa, ktoré sa vekom blíži k pubertálnemu veku, nie je možné v zmysle § 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa opomenúť v žiadnom konaní pred všeobecnými súdmi, ktoré sa týkajú rozhodovania o jeho živote, avšak treba s poukazom na samotnú situáciu v rodine súdom vyhodnotiť uvedené vyjadrenie a názor samotnej maloletej U. v súlade s jej najlepším záujmom. Povinnosťou súdu je spoľahlivo zistiť názor maloletého dieťaťa a považovať jeho pranie za zásadné iba pri hľadaní jeho najlepšieho záujmu, vnímať jeho následky, pričom nemá ísť iba o výchovný problém, ale v prvom rade vyhodnotiť schopnosť oboch rodičov zaistiť starostlivosť o dieťa, pričom ich povinnosti sú v zásade rovnocenné. Uvedeným smerom súd prvej inštancie nepostupoval, keď o návrhu matky na udelenie súhlasu o zmenu priezviska maloletej U. rozhodol kladne.

25. Odvolací súd dodáva, že určenie relevantných skutočností, ktoré odôvodňujú udelenie súhlasu na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie týchto okolností (podstatné veci) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa v jednotlivých prípadoch. Iný výklad by viedol k rozporu s najlepším záujmom dieťaťa, na ktorý poukazuje aj matka maloletej, zmenu priezviska ktorej chce dosiahnuť. Každé jedno rozhodnutie o udelení súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že vo vzťahu k určeniu okolností, relevantných pre rozhodnutie súdu o povolení na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej v danej veci neboli naplnené zákonné podmienky.

26. Nakoľko odvolací súd sa nestotožnil s poukazom na ustanovenie § 388 CSP so závermi súdu prvej inštancie ohľadom výroku I. rozsudku, rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh zamietol. Pri svojom závere odvolací súd predovšetkým argumentoval poukazom na najlepší záujem maloletého dieťaťa s tým, že v danom konaní neboli dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by návrhu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej U. mal súd rozhodnúť kladne.

Odvolací súd poukazuje na platnú judikatúru NS SR v obdobných veciach (uznesenie NS SR 7Cdo/224/2019 z 29.10.2019, uznesenie 7Cdo/233/2018 zo dňa 27.03.2019).

27. Za daného stavu odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP a zároveň rozhodol o trovách konania podľa § 52 CMP, a to tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3 : 0 hlasov (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).